

oblúkovite vystúpavé, nerovnako dlhé, šidlovité, najdlhšie presahujú súkvetie. Plievky kratšie alebo $\pm$ také dlhé ako kvety, na vrchole háčikaté. Koruna ružová až svetlofialová. Nažky 4—5 mm dlhé, svetlohnedé.

Chromozómy: $2n = 18$.

Biológia, rozšírenie. Terofyt. Kvitnutie august—september. V minulosti pestovaná v záhradách, odkiaľ vzácne zdivočela (napr. Bratislava, Pezinok, Zemianske Podhradie a pod.). V súčasnosti sa pestuje v botanických záhradách. Zdomácnela predovšetkým v južnej Európe, pôvod nie je známy.

Dipsacus laciniatus L.

Štetka laločnatá

lc.: Tab. 21, fig. 2, p. 146

Dipsacus laciniatus L. Sp. Pl. ed. 1, p. 97, 1753.

Stonka statná, priama, 50—200 cm vysoká, v hornej časti rozkonárená, na hranách ostnatá alebo štetinato chlpatá. Prízemné listy v ružici, krátko stopkaté, obrátene vajcovité až úzko obrátene vajcovité, celistvé alebo laločnaté, na okraji vrúbkované až vrúbkovane pílkovité. Stonkové listy na báze párovite zrastené, perovito laločnaté až perovito dielne, kopijovité alebo podlhovasto kopijovité, až 30 cm dlhé a 15 cm široké, na líci holé alebo lysavejúce, na rube roztrúsene štetinato chlpaté, na žilách ostnaté, na okrajoch štetinato brvité. Kvety v hustých vajcovite valcovitých až elipsoidných hlávkach, 4—7 cm dlhých. Listene zákrovu odstávajúce a len na vrchole oblúkovite ohnuté, nerovnako dlhé, čiarkovite kopijovité, kratšie alebo $\pm$ také dlhé ako súkvetie. Plievky dlhšie ako kvety, až 2,5 cm dlhé, na vrchole priamo končisté alebo slabo oblúkovite ohnuté. Koruna ružová alebo belavá. Nažky 3,5—5 mm dlhé, hnedé až tmavohnedé.

Chromozómy: $2n = 18$ (16).

Variabilita. Premenlivosť sa prejavuje predovšetkým v celkovom habite a v hĺbke delenia listov najmä v horných častiach stoniek, kde často nie je výrazné a listy sa podobajú listom druhu *D. fullonum*, pravdepodobne aj preto sú v herbároch niekedy zámenny s týmto druhom. Okrem rastlín mohutného vzrastu nachádzame vzácne rastliny s pomerne tenkými stonkami a krátkymi, hlboko delenými listami; takéto typy rastú predovšetkým na krovinatých stráňach. Veľmi zaujímavé sú rastliny zo Slovenského krasu (z okolia Turne nad Bodvou a Plešivca, v herbároch PR), sú sivasté, nižšieho vzrastu, s listami celistvými, na okraji vrúbkovanými alebo plytko laločnatými. Zákrovné listene sa podobajú listeniam druhu *D. laciniatus*. Bolo by treba zistiť, či ide o krížence (*D. fullonum* $\times$ *laciniatus*) alebo o zvláštnu.